

รู้ยัง!"คุณสมบัติ-ลักษณะต้องห้าม"ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ "ครู"

● นำเสนอเมื่อ 28 เม.ย. 2558

"...คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) จึงเห็นว่า คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพสามารถนำข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ขอรับใบอนุญาตที่เกิดขึ้นก่อนการใช้บังคับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาประกอบการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพในการพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตได้..."

เมื่อเร็วๆ นี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เผยแพร่ความเห็นทางกฎหมาย เรื่อง การพิจารณาลักษณะต้องห้ามในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

โดยระบุว่า สำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้มีหนังสือ ที่ ศท ๕๑๐๔.๓/๔๔๓๙ ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า คณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๗ ได้พิจารณาลักษณะต้องห้ามในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา แล้วมีมติเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อวินิจฉัยถึงลักษณะต้องห้ามในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่า นาย..... ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน..... สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูโดยผลของกฎหมายตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับขอ ๙ แห่งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๔๗

ต่อมา นาย..... มีความประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่า นายกรกฎ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งอาจารย์ ๒ โรงเรียนบ้านโนนหวางโนนสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ ได้กระทำผิดวินัยและถูกลงโทษตัดเงินเดือน ร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๒ เดือน ตามคำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ ที่ ๑๔๐/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๖ เนื่องจากในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่มีพฤติกรรมเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีตามมาตรา ๔๔ (ข) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ ประเด็นปัญหาจึงมีอยู่ว่า การขอรับใบอนุญาต

และการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จะนำพฤติกรรมกระทำผิดที่เกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

ใช้บังคับมาพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมเสื่อมเสียเข้าข่ายลักษณะต้องห้ามในการขอรับใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ (ข) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นการขอด้วยกฎหมายหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหาหรือตั้งกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว
ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมตามคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ มีอายุหาปีตามขอ ๑๘ แห่งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๗ และคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพจะพิจารณาเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ เฉพาะกรณี

การขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาภายหลังจากที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ ใช้บังคับแล้วเท่านั้น

สำหรับกรณีผู้ที่ดำรงตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ ใช้บังคับและได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาไปโดยผลของบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ แล้ว
คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพจะไม่นำมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ มาใช้ในการพิจารณา

ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้บัญญัติให้วิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม และห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุมโดยมิได้รับใบอนุญาต ซึ่งมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควบคุมต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม โดยในสวนของลักษณะต้องห้ามนั้น ได้มีการกำหนดไว้ ๓ ประการ คือ (๑) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ และ (๓) เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติให้การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การกำหนดอายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของคุรุสภา ซึ่งคุรุสภาได้ออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยขอ ๕ และขอ ๖ แห่งข้อบังคับดังกล่าวได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาไว้
ในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุมจึงต้องพิจารณาตามบทบัญญัติดังกล่าว เว้นแต่ในกรณีวาระเริ่มแรกของการใช้บังคับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ เท่านั้น

เนื่องจากมีบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว บัญญัติให้ครูซึ่งเป็นสมาชิกของคุรุสภาอยู่แล้วก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสิทธิได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันที่บัญญัติให้ในวาระเริ่มแรก ให้คุรุสภาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น และภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้มีการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามข้อบังคับของคุรุสภา ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งดังกล่าวมีสิทธิได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ จึงทำให้บุคคลดังกล่าวได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพโดยผลของกฎหมายทันทีโดยไม่ต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามแต่อย่างใด

กรณีตามข้อหาหรือที่ว่า การขอรับใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จะนำพฤติกรรมการกระทำผิดที่เกิดก่อนพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ ใช้บังคับมาพิจารณาว่าเป็นพฤติกรรมเสื่อมเสีย เขาขยาลักษณะต้องห้ามในการขอรับใบอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๔ (ข) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ นั้น

เห็นว่า การพิจารณาลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควมคุมว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีตามมาตรา ๔๔ (ข) (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบกับข้อ ๕ข. (๑) แห่งข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นอำนาจของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพที่จะใช้ดุลพินิจในการพิจารณาขอเท็จจริงในแต่ละกรณีว่าพฤติกรรมของผูขอรับใบอนุญาตมีลักษณะเป็นพฤติกรรมที่เสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดีซึ่งจะกระทบต่อการประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ หรือไม่ ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในเรื่องความประพฤติของผูขอรับใบอนุญาตไม่ใช่เรื่องการกำหนดโทษทางอาญา หากแต่เป็นเรื่องพฤติกรรม ความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมและการดำรงตนของผูขอรับใบอนุญาตแต่ละบุคคล

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) จึงเห็นว่า คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพสามารถนำขอเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมของผูขอรับใบอนุญาตที่เกิดขึ้นก่อนการใช้ บังคับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ มาประกอบการใช้ดุลพินิจของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพในการพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผูขอรับใบอนุญาตและผูขอต่ออายุใบอนุญาตได้

อย่างไรก็ดี จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏเพิ่มเติม นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) มีข้อสังเกตด้วยว่า คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผูขอรับใบอนุญาตเป็นผูประกอบวิชาชีพควบคุมตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ ต้องนำมาใช้พิจารณาทุกครั้งเมื่อมีการขอรับใบอนุญาตรวมถึงการต่ออายุใบอนุญาตด้วยการได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครุโดยผลของบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น ใช้เฉพาะในวาระเริ่มแรกของการใช้บังคับพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖ หากมีการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพใหม่ หรือขอต่ออายุใบอนุญาต คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพควรพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผูขอรับใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติด้วย

ทั้งนี้ เพื่อให้ผูประกอบวิชาชีพครุ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาซึ่งเป็นวิชาชีพควบคุมมีคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณภาพและมาตรฐานตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายบัญญัติ

ลงชื่อ นายธรรมนิตย์ สุมันต์กุล
รองเลขาธิการฯ รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

อ่านเพิ่มเติมได้ที่

วันอังคาร ที่ 28 เมษายน 2558